

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 06.08.1993, sp. zn. 1 Tz 43/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:1.TZ.43.1993.1

Číslo: 9/1994

Právní věta: Soud rozhodující o nepřipustnosti trestního stíhání obviněného z důvodu, že obviněný je účasten amnestie prezidenta republiky (§ 11 odst.1 písm a) tr.ř.), musí jako předběžnou otázku (§ 9 odst.1 tr.ř.) posoudit, pod které ustanovení je třeba skutek, pro který je obviněný stíhán, podřadit. Právním posouzením skutku v obžalobě není soud vázán. Není přitom rozhodující, zda důvodem k odchýlnému posouzení skutku proti obžalobě je to, že skutek byl obžalobou právně posouzen chybně, nebo zda důvodem k jinému právnímu posouzení je změna důkazní situace, k níž došlo v pozdějším stádiu řízení.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 06.08.1993

Spisová značka: 1 Tz 43/93

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Trestní stíhání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 9 odst. 1

§ 11 odst. 1 písm. a

§ 220 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 9

Soud rozhodující o nepřipustnosti trestního stíhání obviněného z důvodu, že obviněný je účasten amnestie prezidenta republiky (§ 11 odst. 1 písm. a) tr. ř.), musí jako předběžnou otázku (§ 9 odst. 1 tr. ř.) posoudit, pod které ustanovení je třeba skutek, pro který je obviněný stíhán, podřadit. Právním posouzením skutku v obžalobě není soud vázán.

Není přitom rozhodující, zda důvodem k odchýlnému posouzení skutku proti obžalobě je to, že skutek byl obžalobou právně posouzen chybně, nebo zda důvodem k jinému právnímu posouzení je změna důkazní situace, k níž došlo v pozdějším stádiu řízení.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 6. 8.1993 sp. zn.1 Tz 43/93)

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČR Vrchní soud v Praze zrušil

usnesení Krajského soudu v Praze z 20. 4.1993 sp. zn. 6 To 124/93 a usnesení Okresního soudu v Rakovníku z 8. 3.1993 sp. zn. 2 T 71/92. Okresnímu soudu v Rakovníku přikázal, aby věc v potřebném rozsahu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor v Rakovníku podal dne 22. 4.1992 pod sp. zn. Pv 678/91 u Okresního soudu obžalobu na JUDr. J. V. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák., kterého se měl dopustit dne 26. 7. 1991 kolem 20. 45 hodin jako řidič osobního automobilu tov. zn. Peugeot 405, SPZ BAX 32-80, jedoucího po silnici č. I/6 z Prahy na Karlovy Vary, když v km 60,9 v katastru obce Hořesedly, okres Rakovník, na rovném přehledném úseku silnice za soumraku a deště, začal předjíždět nákladní automobil tov. zn. Liaz s návěsem v době, kdy v protisměr ujel osobní automobil tov. zn. Peugeot 205 (D), SPZ M-XH-58 98 řízený N. T., který již nemohl pro krátkou vzdálenost čelní srážce levých předních částí obou vozidel zabránit. Při nehodě N. T. utrpěl zlomení pátého žebra, první zápěstní kůstky pravé ruky a povrchní ranku v levé čelní krajině, když v obvyklém způsobu života byl zpočátku omezen sádrou fixací pravé ruky a bolestmi poranění nejméně do 13. 8.1991. Jeho spolujezdkyně Š. P., sedící na předním sedadle, utrpěla pohmoždění levé paže a hrudníku, obou bérců a bederní páteře, následkem čehož byla hospitalizována ode dne nehody do 13. 8.1991, a následně v pracovní neschopnosti do 11. 12. 1991, když délka pracovní neschopnosti spojená s vlastní léčbou poranění utrpěného při nehodě by byla dle odhadu lékařů trvala nejméně do 12. 9.1991, do kdy poškozená trpěla bolestmi poranění.

Rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku ze dne 11. 6. 1992 sp. zn. 2 T 71/92 byl obviněný JUDr. J. V. za shora uvedené jednání uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a podle § 59 odst. 1 tr. zák. odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků, a podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, na dobu tří roků.

Proti tomuto rozsudku podal odvolání okresní prokurátor v Rakovníku, a domáhal se uložení přísnějšího trestu odnětí svobody i přísnějšího trestu zákazu činnosti.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16. 9.1992 sp. zn. 6 To 269/92 byl napadený rozsudek Okresního soudu v Rakovníku v celém rozsahu zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k novému projednání a rozhodnutí. V odůvodnění svého usnesení Krajský soud konstatoval, že Okresní soud učinil správná zjištění o mechanismu nehody a o otázce jejího zavinění, neobjasnil však dostatečně intenzitu jejího následku. Proto uložil doplnit řízení znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví o povaze zranění poškozené Š. P.

Podle tohoto pokynu odvolacího soudu pak Okresní soud v Rakovníku usnesením ze dne 3.11.1992 sp. zn. 2 T 71 /92 k posouzení této otázky přibral jako znalce z oboru zdravotnictví – odvětví chirurgie a traumatologie – MUDr. J. L. Jmenovaný znalec zpracoval posudek dne 10. 2.1993 a v písemném vyhotovení jej doručil soudu dne 16. 2.1993.

Okresní soud v Rakovníku však již skutečnosti vyplývající ze znaleckého posudku nehodnotil a usnesením ze dne 8. 3.1993 sp. zn. 2 T 71/92 trestní stíhání obviněného JUDr. J. V. pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. na základě čl. I odst. 1 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2.1993 zastavil.

Proti tomuto usnesení podal okresní prokurátor v Rakovníku stížnost, kterou Krajský soud v Praze svým usnesením ze dne 20. 4.1993 sp. zn. 6 To 124/93 zamítl. V odůvodnění tohoto usnesení Krajský soud v Praze vytkl Okresnímu soudu pouze formální nedostatky výroku a odůvodnění a nedostatek

poučení obviněného podle § 11 odst. 2 tr. ř., naproti tomu však považoval rozhodnutí o účasti obviněného JUDr. J. V. na amnestii za věcně správné. Vyslovil názor, že pro rozhodnutí o účasti na aboliční části amnestijního rozhodnutí není podstatné, jaká právní kvalifikace skutku by byla na místě vzhledem k důkazní situaci v době rozhodování o účasti na amnestii, ale je rozhodující, jak byl skutek, pro který se trestní stíhání vede, kvalifikován v usnesení o zahájení trestního stíhání, resp. v případě řízení před soudem to, jak byl právně posouzen ve znělce obžaloby. Obžaloba na JUDr. J. V. byla podána pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák., a je tedy amnestie účasten bez ohledu na to, že v době rozhodování o jeho účasti na této amnestii by byla zřejmě na místě kvalifikace podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák.

Generální prokurátor České republiky podal dne 9. července 1993, tedy ve lhůtě šesti měsíců uvedené v § 272 tr. ř., stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného JUDr. J. V. Domáhá se v ní zrušení usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 4. 1993 sp. zn. 6 To 124/93 s tím, že tímto usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 147 odst. 1 písm. a), b) tr. ř. a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení, které tomuto usnesení předcházelo, rovněž v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovení čl. I odst. 1 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. února 1993. Proto generální prokurátor České republiky navrhl, aby Vrchní soud v Praze podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že zákon byl porušen napadeným usnesením a v řízení mu předcházejícím ve shora uvedených ustanoveních, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. jak usnesení Krajského soudu v Praze, tak i usnesení Okresního soudu v Rakovníku zrušil, stejně jako všechna další rozhodnutí na obě uvedené usnesení navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Vrchní soud v Praze přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že napadeným usnesením i v řízení mu předcházejícím byl zákon porušen.

Z předloženého posudku soudního znalce MUDr. J. L. vyplývá, že jej soudní znalec vyhotovil po podrobném prostudování soudního spisu, po zajištění, prostudování a zhodnocení zdravotnické dokumentace z chirurgického oddělení nemocnice v Rakovníku, dále z chirurgického oddělení ZÚNZ Třineckých železáren v Třinci, od MUDr. K. z oddělení všeobecného lékařství OÚNZ ve Frýdku-Místku se sídlem v Třinci, po konzultacích s dalšími odborníky a po konfrontaci získaných poznatků s příslušnými předpisy a fakty z odborné literatury včetně zahraniční.

Ze závěrů takto zpracovaného posudku pak plyne, že v důsledku dopravní nehody ze dne 26. 7. 1991 utrpěla poškozená Š. P. zhmoždění levé paže, zhmoždění hrudníku, zhmoždění bederní páteře, zhmoždění obou bérců a krvácení z nosu nezjištěné příčiny. Poškození zdraví bylo neobvyklého charakteru, neboť jak délka trvání subjektivních potíží, tak i délka trvání objektivních příznaků vysoce přesáhla běžnou dobu trvání u běžných zhmoždění. U poškozené došlo k velmi pomalému ústupu příznaků a obtíží a k zánětlivým, bolestivým, opakovaným a dlouhodobým poúrazovým komplikacím, takže celková doba léčení trvala od 26. 7. do 11. 12. 1991. Šlo tedy o dlouhodobou poruchu zdraví, komplikace bezprostředně souvisely s úrazem při dopravní nehodě, a vyskytly se pouze v těch tělních lokalizacích, které byly tímto úrazem postiženy. Zhmoždění, které bylo na první pohled hodnoceno jako lehké poranění, bylo ve skutečnosti rozsáhlé a jeho vliv na postižené tkáně byl destruktivní a devastující. Znalec svůj posudek uzavírá konstatováním, že objektivně prokázaná porucha zdraví Š. P., způsobená úrazem, měla za následek řetěz dlouhotrvajících poúrazových komplikací, které způsobily, že nezbytné léčení celého poškození trvalo od 26. 7. do 11. 12. 1991.

Dnem 3. 2. 1993 byla vyhlášena amnestie prezidenta republiky, v níž bylo nařízeno, aby nebylo zahajováno a pokud bylo zahájeno, aby bylo zastaveno trestní stíhání pro trestné činy spáchané z nedbalosti přede dnem tohoto rozhodnutí, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři roky.

Na trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. stanoví zákon trest odnětí svobody až na jeden rok, shora uvedené aboliční ustanovení se tedy na něj vztahuje. Amnestie prezidenta republiky je podle § 11 odst. 1 písm. a) tr. ř. jedním z důvodů nepřipustnosti trestního stíhání. Z toho na jedné straně plyne, že okamžikem vyhlášení amnestie je další provádění úkonů již zahájeného trestního stíhání nepřipustné, orgán rozhodující o případné účasti obviněného na amnestii však musí před eventuálním rozhodnutím učinit zjištění v takovém rozsahu, aby bylo možno posoudit, zda na skutek, pro který se trestní stíhání vede resp. vést má, se aboliční ustanovení rozhodnutí o amnestii vztahuje či nikoli. Z tohoto hlediska není rozhodující právní posouzení skutku použité v usnesení o zahájení trestního stíhání či v žalobním návrhu, ale právní posouzení věcně správné. V tomto směru není soud vázán právním posouzením skutku v obžalobě.

V této trestní věci podal okresní prokurátor obžalobu na obviněného JUDr. J. V. a jeho jednání kvalifikoval jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. za situace, kdy z lékařských zpráv z průběhu přípravného řízení vyplývalo, že zranění poškozené Š. P. má povahu „ublížení na zdraví“ ve smyslu § 223 tr. zák. V dalším řízení však vyvstaly důvodné pochybnosti, zda nejde o těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák., a proto také Krajský soud v Praze svým usnesením ze dne 16. 9. 1992 sp. zn. 6 To 269/92 zrušil rozsudek Okresního soudu v Rakovníku a přikázal mu doplnit řízení vyžádáním znaleckého posudku o povaze zranění poškozené Š. P. Závěr o tom, že zranění poškozené Š. P. přichází v úvahu hodnotit jako „těžkou újmu na zdraví“ ve smyslu § 224 odst. 1 tr. zák., pak vyplývá ze znaleckého posudku vypracovaného soudním znalcem MUDr. J. L., jak o tom je shora podrobně psáno. Okresní soud v Rakovníku měl proto při úvaze, zda je obviněný JUDr. J. V. účasten amnestie prezidenta republiky ze dne 3. 2. 1993 řešit jako předběžnou otázku, pod které z ustanovení zvláštní části trestního zákona je třeba skutek, pro který je obviněný stíhán, podřadit. Nebyl přitom vázán právním posouzením skutku v obžalobě. K tomuto závěru lze analogicky srovnat ustanovení § 220 odst. 4 tr. ř. 1) Pro úplnost je třeba konstatovat, že není rozhodující, zda důvodem k odchýlnému právnímu posouzení skutku proti obžalobě je to, že skutek byl obžalobou právně posouzen chybně, nebo zda důvodem k jinému právnímu posouzení je změna důkazní situace, k níž došlo v pozdějším stádiu řízení.

V době, kdy Okresní soud v Rakovníku rozhodl o zastavení trestního stíhání obviněného JUDr. J. V. byl již dán důvodný předpoklad, že jeho jednáním byla naplněna skutková podstata trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. vzhledem k tomu, že poškozená Š. P. utrpěla těžkou újmu na zdraví, a že porušení ustanovení § 15 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 99/1989 Sb., o pravidlech silničního provozu přichází v úvahu posoudit jako „porušení důležité povinnosti“ ve smyslu § 224 odst. 2 tr. zák., jak ostatně Okresní soud v Rakovníku shledal již ve svém rozsudku z 11. 6. 1992 sp. zn. 2 T 71/92. Na tento trestný čin stanoví zákon trest odnětí svobody v rozmezí od šesti měsíců do pěti let a ustanovení čl. I. odst. 1 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 3. 2. 1993 se na něj nevztahuje.

Okresní soud v Rakovníku svým usnesením ze dne 8. 3. 1993 sp. zn. 2 T 71/92 porušil především ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., neboť při hodnocení důkazů nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci: 2) nedbal totiž náležitě ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., podle kterého orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Krajský soud v Praze pak porušil zákon v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., když zamítl stížnost okresního prokurátora v Rakovníku proti výše uvedenému usnesení Okresního soudu, ačkoli v rámci své přezkumné povinnosti měl postupovat podle ustanovení § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř., napadené usnesení zrušit a uložit Okresnímu soudu v Rakovníku, aby o věci znovu jednal a rozhodl v podstatě v intencích předchozího usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 9. 1992 sp. zn. 6 To 269/92.

1) Poznámka redakce: Nyní § 220 odst. 3 tr. ř.

2) Poznámka redakce: Po účinnosti zákona č. 292/1993 Sb., je podle § 2

odst. 5 tr. ř. povinností orgánů činných v trestním řízení postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné

pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí.